Madal-Eestis, kusjuures kogu Kõrg-Eesti tihedaim ala on Tartumaa. Jälgides kaubandusettevõtete arvulist liikumist vahemikus a. 1913—1937 jõuab R. Aunaste oma töös otsusele, et Kõrg-Eestis suhteliselt kiiremini suureneb kaubanduskeskuste arv, kuna eraldiasuvate kaupluste arv võrreldes Madal-Eesti maakondadega palju visamat kasvu näitab. Mis puutub kaupluste koostisesse nende omanike järgi, siis Tartumaal valdavalt domineerivad erakaubandusettevõtted, moodustades kogu kaupluste arvust tervelt 96,3%, kuna vaid 3,7% on ühistegelisi kaubandusettevõtteid, mis arv tublisti on väiksem teiste maakondade ühistegeliste kaubandusettevõtete arvust. Võrreldes omavahel üksikute kaupluste oste, leiame erakaupluse ostusfääri olema palju piiratuma, piirdudes enamikus ühe, harvematel juhtudel ka rohkemate ostukeskuste mainimisega, sellal kui ühistegelised ettevõtted oma varustajatena märgivad alati vähemalt kaht-kolme ostukeskust. Mis puutub müügilolevate artiklite arvusse, siis ühistegelistel ettevõtetel ulatub see enamikus kauplustes 4000—5000, peakauplustes aga veelgi rohkemale. Erakaupluste kohta puuduvad andmed, kuid enamikus pole neis kaupade valik nii suur, ulatudes vaid 3000—4000, puuduvad paljud vähema minekuga kaubad. Vastavalt sellele on ka siis ühistegelise kaubandusettevõtte mõju suurem, kuna ta enesest kujutab nagu väikest keskust, võrdudes vähemalt 2—3 tavalise maakauplusega.

Üksikute maakaupluste ostukohtade kõrval on kaardil nr. 3 püütud näidata ka keskustesse kuuluvate kaupluste ostukohti, et seega saada pilti, kuhu suunduvad üksikute keskuse peamised ostuhuvid. Majandusloenduse andmestiku abil tehti kindlaks iga üksiku kaubandusettevõtte kohta, kust ta ostab suurima osa oma kaupu, ja sellele tähtsusest kaks järgnevat. Nii saadud keskused väärtustati vastavalt nende osatähtsusega isesuguse punktide arvuga, saadud arvud iga üksiku ostukeskuse kohta liideti, saades nii vastava keskuse jaoks kaalutud näitaja. Näit. keskuses oli neli maakauplust, milledest üks ostis oma kaubad Tartust, Tallinnast ja Jõgevalt. Tartu väärtustati sellele vastavalt 5 punktiga, Tallinna 3 ja Jõgeva 1 punktiga. Teine keskusesse kuuluv kauplus varustas end vaid kahest keskusest, Tartust ja Tallinnast. Sellele vastavalt väärtustasime Tartu 5 punktiga ja Tallinna 4 punktiga. Kolmas ja neljas kauplus olid oma ostukohtadeks märkinud vaid Tartu, nii väärtustasime mõlemal juhul Tartu kogu 9 punktiga. Seega siis kujunesid kaalutud näitajad antud keskuse juures üksikutele ostukeskustele järgmiselt: Tartu $5 + 5 + 9 + 9 = 28$ punkti, Tallinnal $3 + 4 = 7$ ja Jõgeval ainult 1 punkt. Sellele vastavalt valisime siis keskusest vastavasse ostutsentrumisse mineva joone jämeduse.

Tartu V, lk. 279